

Oppilashuolto Oulun esiopetuksessa

Oulun kaupungin esiopetuksessa oppilashuollolla edistetään välittämisen, huolenpidon ja myönteisen vuorovaikutuksen toimintakulttuuria ja varmistetaan kaikille tasavertainen kasvamisen ja oppimisen mahdollisuus, jota esiopetusyksikön toimintatavat ja käytännöt tukevat. Oppilashuollon tavoitteena on oppimisen esteiden, oppimisvaikeuksien sekä esiopetuksen käyntiin liittyvien muiden ongelmien ehkäiseminen, tunnistaminen, lieventäminen ja poistaminen mahdollisimman varhain.

Oppilashuoltotyötä ohjaavia periaatteita ovat:

- oppilashuoltotyön suunnittelu, toteuttaminen ja arviointi yhteistyössä koko esiopetusyksikön henkilökunnan, lasten ja huoltajien kanssa
- huoltajien ja lasten osallisuuden vahvistaminen
- koko esiopetusyhteisön hyvinvoinnin sekä turvallisen ja terveellisen kasvuympäristön seuraaminen ja ylläpitäminen yhteisöllisen oppilashuollon keinoin
- myönteisen vuorovaikutuksen ja keskinäisen huolenpidon ilmapiirin edistäminen sekä avoimen ja kaikkia osapuolia kunnioittavan työskentelytavan tukeminen huomioiden lapsen eri kehitysympäristöjen merkitys kasvulle ja kehitykselle
- varhaisen tuen tarpeen tunnistamisen, huolen puheeksi ottamisen ja tarkoituksenmukaisen puuttumisen vahvistaminen sekä uusien toiminta- ja ratkaisumallien kehittäminen
- monialaisten asiantuntijaverkostojen toimintatapojen kehittäminen sellaisiksi, että lasta tuetaan konkreettisesti hänen kehitysympäristöissään.

Tuen tarpeen varhainen toteaminen edellyttää jatkuvaa lapsen kehityksen, kasvun ja oppimisen arviointia ja havainnointia, jotta tuki kohdentuu mahdollisimman oikea-aikaisesti. Varhain aloitettu tuki ja ohjaus ennaltaehkäisevät muiden ongelmien syntymistä tai syvenemistä, kuten lapsen sosiaalisten suhteiden vaikeutumista tai kognitiivisen oppimisen rajoittumista. Tärkein arjen linkki lapsen näkökulmasta esiopetusyksikössä on esiopetusryhmän henkilökunta. Lapsen kehitysympäristönä esiopetusyksiköllä on merkittävä rooli yhdessä kodin ja vapaa-ajan kehitysympäristöjen kanssa.

Oppilashuoltoon sisältyvät opetuksen järjestäjän hyväksymän opetussuunnitelman mukainen oppilashuolto sekä oppilashuollon palvelut, joita ovat neuvolan terveydenhuolto ja kuraattori- ja psykologipalvelut. Palveluiden järjestämisestä vastaa esiopetusyksikön sijaintikunta eli Oulun kaupunki lasten kotipaikkakunnasta riippumatta. Esiopetusyksikössä oppilashuollon kokonaisuudesta vastaa päiväkodinjohtaja tai rehtori.

Opetussuunnitelman lisäksi Oulun kaupungin yleisiä toimintaperiaatteita linjataan [lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa](#). Esiopetusyksikön tasolla oppilashuoltosuunnitelmassa määritellään esiopetusyksikön omat toimintaperiaatteet ja sopimukset yhteisöllisen ja yksilökohtaisen oppilashuollon toteutustavoista ja -periaatteista sekä yhteistyöstä eri osapuolten kesken. Esiopetusyksikön oppilashuoltosuunnitelmassa kuvattua oppilashuoltotyötä johtaa päiväkodinjohtaja tai rehtori.

Yksittäisen lapsen osalta oppilashuollon toteuttamisen suunnitelma, toimintatapa, yhteistyö ja toteutumisen seuranta kirjataan oppilashuoltokertomukseen. Alla olevassa taulukossa 2 on kuvattu oppilashuoltotyötä ohjaavat asiakirjat vastuutahoineen eri tasoilla. Asiakirjojen tavoitteena on osaltaan varmistaa esiopetusyksikön konkreettisen oppilashuoltotyön ja sen suunnitelmallisen kehittämisen ja arvioinnin edellytykset.

Oppilashuoltoa ohjaavat asiakirjat	Vastuutaho
Valtakunnallinen opetussuunnitelma	Opetushallitus
Kuntakohtainen opetussuunnitelma	Opetuksen järjestäjä, lautakunta
Yksikkökohtainen toimintasuunnitelma	Esiopetusyksikkö
Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma	Kunta, valtuusto
Yksikkökohtainen oppilashuoltosuunnitelma	Esiopetusyksikkö, oppilashuoltoryhmä
Oppilashuoltokertomus	Monialainen lapsikohtainen asiantuntijaryhmä

Taulukko 2. Oppilashuoltoa ohjaavat asiakirjat ja vastuutahot.

Oulun kaupungin esiopetuksen oppilashuollon opas

Oulun kaupungin esiopetuksen yksiköille on laadittu oppilashuollon opas oppilas- ja opiskelijahuoltolain velvoitteiden täytäntöönpanon tukemiseksi. Opas toimii samalla Oulun kaupungin esiopetuksen opetussuunnitelman oppilashuoltoa käsittelevän luvun tukimateriaalina ”Oppilashuolto esiopetuksessa”.

Oppaassa tarkastellaan esiopetusyksiköiden oppilashuollon toiminnan perusteita ja lähtökohtia, kuvataan toteuttamisen tapaa ja rakenteita, selvennetään oppilashuollon kirjaamiskäytäntöjä ja salassapidon merkitystä osana yksilökohtaisen oppilashuollon kokonaisuutta. Oppaassa nostetaan esille lasten osallisuuden tärkeys ja huoltajien näkyvä rooli oppilashuollon toteuttamisessa esiopetusyhteisössä. Opasta päivitetään esimerkiksi lain tai toimintaympäristön muutosten ja velvoitteiden edellyttämällä tavalla. Oppaan päivittämisestä vastaa sivistys- ja kulttuuripalvelujen opetuksen ja opiskelun tuen kehittämisestä vastaava yksikkö.

Perusopetukseen valmistava opetus ohjaa tunnistamaan eri kulttuureja yhdistäviä hyvän elämän arvoja ja periaatteita. Opiskelu vahvistaa opiskelijan taitoja toimia kulttuurisesti monimuotoisessa yhteiskunnassa sekä kartuttaa oppilaan kulttuurienvälistä toimintakykyä. Opetus kannustaa vuorovaikutukseen eri kulttuuriryhmien välille ja kantaväestön kanssa. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa edistetään hyviä etnisiä suhteita. Syrjintää, rasismia, väkivaltaa tai kiusaamista ei sallita missään muodossa eikä keneltäkään.

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa huolehditaan kokonaisvaltaisesti oppilaan hyvinvoinnista ja siihen liittyvistä seikoista, kuten kodin ja koulun yhteistyöstä, riittävästä oppilashuollollisesta tuesta sekä oppilaanohjauksesta.

(Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteet 2015)

Oppilashuoltotyö 6-vuotiaiden valmistavassa opetuksessa Oulussa

Valmistavan opetuksen oppilashuoltoa toteutetaan osana esiopetuksen oppilashuoltotyötä. Valmistavan opetuksen oppilashuollon tavoitteena on tukea lapsen fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen kehityksen edellytyksiä sekä luoda kieltä ja kulttuuria tukeva terveellinen kasvu- ja oppimisympäristö. Vaikka lapsella ei olisi voimassa olevaa oleskelulupaa, hänellä on oikeus valmistavan opetuksen aikana yksilökohtaiseen ja yhteisölliseen oppilashuoltoon.